

Türkiye 2053

turkiye2053.org

KONSEPT BELGESİ

OTOMOTİV, LOJİSTİK, ULAŞIM

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

www.tasam.org

KONSEPT BELGE (TASLAK)

Türkiye 2053 | Stratejik Lokomotif Sektörler
OTOMOTİV, LOJİSTİK VE ULAŞIM

ANA TEMA

“SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA: OTOMOTİV, LOJİSTİK VE ULAŞIM”

ALT TEMALAR

Türkiye Otomotiv Sektörü ve Dış Ticaret

Türk Markalı Otomobil Projesi

Otomotiv Sektöründe Lojistik Sorunlar ve Yaklaşımlar

Lojistik Sektörünün Gelişme Potansiyeli

Lojistik Eğilimler

Sürdürülebilir Kalkınma ve Lojistik Köyler

Türkiye'nin Lojistik Potansiyeli ve Gelecek Perspektifleri

Lojistik Sektörünün Rekabet Vizyonu

Ulaşım Politikaları ve Lojistik

Avrupa Lojistik Sektörü ve Türkiye Yansımaları

Küresel Ekonomide Dış Ticaret Lojistiği

KAPSAM

Teknoloji ve sanayi üretiminde yaşanan hızlı gelişmeler, küreselleşme, ülkelerin karşılıklı olarak birbirine bağımlı hale gelmesi, uluslararası finans ve ticaret sisteminin serbestleşmesi, iş yapma biçimlerini de değiştirmekte, küresel pazar koşulları ve yoğun rekabet ortamında sürdürülebilir kalkınma ve rekabet avantajı sağlanabilmesi için, ürün ve hizmetlerin hızlı, ekonomik ve güvenli bir şekilde hedef kitleye ulaştırılmasını zorunlu kılmaktadır.

Rekabet gücünün belirleyici unsuru olarak, otomotiv sektörü başta olmak üzere sanayi üretimi ve kalitenin yanı sıra, hizmet sektöründeki performans da belirleyici olmakta, hizmet sektörünün önemli alt kolları olan lojistik ve ulaşım sektörleri daha da önem kazanmaktadır.

Yüksek pazar potansiyeli ile hızlı ve sürekli bir gelişme gösteren, ihracat hacmiyle ülkemizin sanayi üretiminin en önemli unsuru haline gelen otomotiv sanayii; geçmişte sadece iç pazara hizmet ederken, günümüzde dış pazarlara da yönelmeye başlamış ve ihracatta en büyük ciroya sahip sektör konumuna gelmiştir.

Otomotiv sektörüne ilişkin üretim, ihracat ve istihdam hedeflerine ulaşılabilmesi ve yüzde yüz yerli otomobil markası üretilebilmesi için gerekli yeni Ar-Ge teşvik mekanizmaları ve teşvikler de üreticilerin hizmetine sunulmaya başlanmıştır.

Otomotiv sektörü ve diğer sanayi alanlarında son yıllardaki büyüme sürecine paralel olarak lojistik operasyonların hacmi de artmıştır. Lojistik sektörü; son yıllarda üretim ve ihracatta kaydedilen büyüme ile öne çıkarak yüksek büyüme hızı yakalamıştır.

Dış ticarete lider konumda bulunan otomotiv sanayi başta olmak üzere tüm sanayi dallarında üretim için gerekli malzeme tedariki ile bitmiş ürünlerin hedef kitleye sunulmasında lojistik operasyonların etkin ve verimli bir şekilde yapılabilmesi, güçlü lojistik altyapısı ve iş akış süreçlerinin kurulmasına bağlıdır.

Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan Türkiye; coğrafi, kültürel ve ekonomik olarak adeta bir köprü niteliğindeki stratejik konumu ile lojistik üs olma potansiyeli taşımaktadır. Üç tarafının denizlerle çevrili olması, gelişmekte olan ekonomilere yakınlığı, transit ülke olması, artan dış ticaret hacmi, gelişmiş ulaşım altyapısı ve filosu Türkiye'nin lojistik üssü olmasını kolaylaştırmaktadır.

Ancak, otomotiv sektörünün beraberinde getirdiği lojistik aktiviteleri destekleyecek fiziki altyapının yetersiz kalması nedeniyle, stratejik coğrafi konumu ve mevcut karayolu ulaşım altyapısına rağmen lojistik sektörü, kapasitesinin çok altında çalışarak, mevcut potansiyeli tam olarak kullanamamaktadır.

Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrili olmasına ve demiryolu faaliyetleri açısından çok eski bir geçmişe sahip olmasına rağmen, ulaşım sektöründeki yatırımların ağırlıklı olarak kara yolu altyapısına yoğunlaşmış olması, limanların ve demiryolunun yeteri kadar kullanılmaması, lojistik sektörünü en çok etkileyen faktörlerin başında gelen kamu sektörünün kalitesi, gümrük ve sınır yönetimi ile koordinasyonun istenilen seviyede olmaması Türkiye'nin lojistik üssü olmasını zorlaştırmaktadır.

Lojistik sektörü için belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için, tek modlu taşıma sisteminden deniz, hava ve demiryolunu içeren entegre bir taşıma sistemine geçilmesi, gümrüklerin modernleşmesi, bilgi teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve özel sektör lojistik hizmetlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Kara yollarına yapılan yatırımların yanı sıra, hava, deniz ve demiryoluna yapılacak yatırımlarla ulaşım sektörünün gelişmesine ve lojistik sektörünün büyümesine imkan sağlanırken, yük taşımacılığında öncelik demir ve deniz yollarına verilerek, deniz limanlarının geliştirilmesine ve birer lojistik merkezi olmalarının sağlanması gerekmektedir.

Türkiye coğrafi konumu, sahip olduğu bilgi birikimi, büyüyen ekonomisi ve dış ticaret hacmi ile lojistik merkezi olmak için gerekli potansiyele sahiptir. Ancak, bunun için ulaşım ve lojistik altyapısının sürekli geliştirilmesi, otomotiv lojistiği ve diğer sektörlerin erişim yollarını göz önünde bulunduran bütüncül bir planlama yaklaşımı gerektirmektedir.

Gelecek hedeflerine ulaşabilmesi için büyük önem taşıyan, her geçen gün daha da büyüyen ve gelişen otomotiv sanayinde ve tüm sektörlerde üretim ve ihracat hedeflerine ulaşabilmesi, lojistik altyapısının, doğru ve verimli bir şekilde planlanması ve yönetilmesi ile mümkün olabilecektir.

Rekabet gücünün belirleyici unsuru olarak, üretim ve kalitenin yanısıra, hizmet sektöründeki performans da belirleyici olmakta, hizmet sektörünün önemli alt kolları olan lojistik ve ulaştırma sektörleri daha da önem kazanmaktadır. Değişen ulaşım talebi, ulaşım politikaları ve yatırımlarının yeniden düşünülmesini gerektirmekte, küresel ihtiyaçları karşılayacak iyi bir ulaşım politikası geliştirmek ve uygulamak için lojistik işlemleri ve eğilimleri anlamak ve ulaşım ile birlikte düşünmek zorunlu hale gelmektedir.

Lojistik; hammadde temini, üretim ve nihai ürünün dağıtım kanalları ile müşteriye ulaştırılmasını sağlayan, tüm yönetim ve sevk faaliyetlerini kapsayan bir süreçtir. Lojistiğin temel hedefi; müşteri hizmetlerinde yüksek bir seviyeye ulaşmak, kaynak ve yatırımların optimum kullanımıyla rekabet avantajı oluşturmaktır.

Türkiye’de lojistik sektörü, 2000 yılından itibaren ihracat ve ithalatta kaydedilen büyüme, büyük ölçekli perakendecilik, bilişim ve otomotiv gibi sektörlerle öne çıkmış, yüksek büyüme hızı yakalamış, birçok yerli ve yabancı yatırımcının ilgisini çeken dinamik bir sektör haline gelmiştir.

Kara yollarına yapılan yatırımların yanı sıra, hava, deniz ve demiryoluna yapılan yatırımlarla ulaşım sektörü gelişmekte ve lojistik sektörünün de büyümesine katkı sağlamaktadır.

Sektörün altyapı yatırımlarında özel sektör-kamu ortaklığı yaygınlaşmakta, yük taşımacılığında öncelik demir ve deniz yollarına verilerek, deniz limanlarının geliştirilmesine ve birer lojistik merkezi olmalarının sağlanması hedefler arasındadır.

Otomotiv, lojistik ve ulaşım stratejik vizyon belgesinin temel amacı; sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde, sürdürülebilir otomotiv, lojistik ve ulaşım politikaları konusunda siyasi bir tartışma başlatmak ve ulusal düzeyde gerekli tüm gerekli çerçevelerin oluşmasına stratejik katkı sağlamaktır.

LOJİSTİK VE ULAŞIM DETAY

Lojistik sektörü, küreselleşen dünyada ülkelerin dış ticaretteki başarılarını etkileyen önemli bir faktördür. Bir ülkenin coğrafi konumu lojistikteki başarısını etkilemektedir. Türkiye Balkanlar, Ortadoğu, Kafkaslar ve Akdeniz bölgeleri arasında kalan bir ülke olduğu için taşımacılık merkezi ya da taşımacılık bağlantı noktası görevini başarılı bir şekilde yürütebilir.

Taşımacılık sektörü son yıllarda büyüme yaşamaktadır ve gelecekte azalan bir hızla da olsa artması beklenmektedir. Bu sektörün büyük bir kısmı kara yolu ile yapılmaktadır. Rekabetin çok yoğun olduğu bir sektör olan kara yolu taşımacılığı özellikle son yıllarda artan petrol fiyatları ve bu sektörün çevreye verdiği zararlardan dolayı(küresel ısınma) kar marjları olumsuz etkilenmektedir.

Demir yolu taşımacılığı yıllardan beri sektördeki yerini kaybetmektedir. Özellikle bu sektör yüklü miktarda yatırım gerektirdiğinden artık eskisi kadar tercih edilmemektedir.

Hava yolu taşımacılığı son yıllarda artan bir trend içindedir. Özellikle sektöre girmeye başlayan yeni hava şirketleri rekabeti arttırmış, bu da bilet fiyatlarının düşmesine yol açmıştır. Artık isteyen her kişi internette gideceği yere en uygun bileti satın alabilmektedir. Güvenlik sorunları ve yüksek maliyetli yatırımlar bile hava yolu taşımacılığı sektörünün büyümesini engelleyememektedir.

Deniz yolu taşımacılığı sektörü yüksek gemi fiyatları ve işletme maliyetlerinden dolayı son yıllarda gerilemeye başlamıştır. Uluslar arası gemicilik düzenlemeleri ve güvenlik riskleri, bu sektörde yüksek sermaye gereksinimi dışında artık uzmanlık ve teknik bilgiler de gerekmektedir.

Türkiye’de lojistik daha çok ihracatta; tekstil, otomotiv, inşaat, hızlı tüketim ürünleri, kimyasal maddeler gibi sektörlerde yoğunlaşmaktadır.

Ülkemizde en çok tercih edilen taşıma yolu karadır. Özellikle 2002 yılı sonrasında hükümetlerin yeni karayolları yapımı ve onarımına öncülük etmesi, bu sektörün gelişiminde baş rol oynamıştır. Bunlara ek olarak üçüncü bir köprünün yapılma planı da bu sektörün büyümesini sağlayabilir.

Demir yolu taşımacılığı 1990'lı yıllarda eski önemini kaybetse de, özellikle son on yıldır geliştirilen projeler bu sektörde büyümeye yol açmış, gelecekte de yol açması beklenmektedir.

Hızlı tren ve Marmaray projeleri bu sektörün gelişimine verilen önemi göstermektedir.

Hava yolu taşımacılığı son yıllarda Türkiye'de atağa geçmiş durumdadır. Birbiri ardına açılan yurt içi ve yurtdışına uçuşların yapılabildiği havaalanları kuşkusuz bu sektörün gelişimine büyük katkıda bulunmuştur. Birçok yeni havayolu şirketinin bu sektöre girmesi rekabeti arttırmış, bu durumda Türk Hava Yollarının kendini yeniden yapılandırmasını sağlamıştır.

Türk Hava Yolları şu anda dünyanın en büyük hava yolu şirketlerinden birisi haline gelmiş bulunmaktadır. Ucuzlayan uçak biletleri ve birçok şehirde açılan hava alanları sayesinde insanlar ulaşımında bu sektöre yönelmektedir.

Deniz Yolu ulaşım sektörü de yükseliştedir. Özellikle limanların özelleştirmesi bu sektörde rekabeti arttırmaktadır. Türkiye ihracat ve ithalat konularında en çok Deniz yolu sektöründen yararlanmaktadır. Özellikle gelişen Ro-Ro taşımacılığı bu sektörün tercihinde önemli bir faktördür. Bunun hemen ardından kara yolu taşımacılığı gelmekte, özellikle son yıllarda gelişen hava yolu taşımacılığı da ithalat ve ihracat taşımacılığındaki payını yükseltmektedir.

HEDEF KİTLE

T.C. Kalkınma Bakanlığı

T.C. Ekonomi Bakanlığı

T.C. Ulaştırma Bakanlığı

T.C. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

DPT Devlet Planlama Teşkilatı

OTOMOTİV, LOJİSTİK, ULAŞIM

TÜBİTAK Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

Türk Hava Yolları

TAV Hava Limanları

Onur Air Taşımacılık

Pegasus Hava Taşımacılığı

İstanbul Deniz Otobüsleri

Unsped Paket Servisi

Horoz Lojistik

HAVAŞ Havaalanları Yer Hizmetleri

Netlog Lojistik Hizmetleri

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği

Lojistik Derneği

RO-RO Gemi İşletmecileri ve Kombine Taşımacılar Derneği

Uluslararası Nakliyeciler Derneği

Demiryolu Taşımacılığı Derneği

Türkiye Nakliyeciler Derneği

Araç Lojistikçileri Derneği

Organize Sanayi Bölgeleri

Serbest Bölgeler

Meslek Odaları

Ticaret Borsaları

Kalkınma Ajansları

Özel Sektör Kurumları

Üniversiteler

Eğitim Kurumları

Düşünce Kuruluşları

İlgili Sivil Toplum Kuruluşları

Sektörel ve Mesleki Birlikler

Yerel Yönetimler

TÜRKİYE 2053 PROJESİ “STRATEJİK LOKOMOTİF SEKTÖRLER”

EYLEM / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Bilimsel Katılımlı Atölye Çalıştayı

Sektörel Kongre (Ulusal ve Uluslararası)

Akil Kişiler Kurulu Toplantıları

Sektörel Toplantılar (Bölgesel)

Ankara Toplantıları (Sektörel - Başkent Bürokrasisi)

TV Programları Medya Konferansları

Karar Alıcı Organlara Brifing Toplantıları

Sektörel - Bölgesel Araştırma Alt Projeleri ve Raporları Hazırlanması

Sektörel Raporun Yayımlanması

Diğer Akademik Çalışmalar (Kitap, Makale, Tez v.b.)

Ana Belgenin Sürekli Güncellenerek Yayımlanması

İl Toplantıları (Sektörel Konsept - Valilerin Liderliğinde)

Taslak belgenin geliştirilmesi için görüş ve önerilerinizi tavsiye@turkiye2053.org adresine iletebilirsiniz.